

CULTWELL — International Congress on Culture, Health and Well-being 21.–24. 9. 2011

Turun yliopistossa järjestettiin 21.–24.9.2011 kansainvälinen kulttuurisen terveyden ja hyvinvoinnin kongressi CULTWELL. Kongressi oli osa Turun kulttuuripääkaupunkivuoteen 2011 liittyvää monitieteistä Tiuku-hanketta (Tieteen ja kulttuurin Turku, hyvinvoiva kaupunki), jonka tarkoituksena on ollut luoda uusia tieteen ja kulttuurin vuoropuhelun muotoja vuosina 2009–2015. Kongressi keräsi osallistujia Euroopan lisäksi myös muun muassa Yhdysvalloista, Turkista ja Kiinasta.

Kongressin tavoitteena oli tutkia kulttuurin, terveyden ja hyvinvoinnin yhteyttä toisiinsa, nähdä eri alojen metodologiset mahdollisuudet, pohtia hyvinvoinnin, terveellisen elämän ja onnellisuuden rakentumista, jakaa kokemuksia terveyden ja kulttuurin yhteydestä hyvinvoinnin parantamiseksi sekä edistää taiteilijoiden terveyttä ja hyvinvointia. Mikään tutkimusala ei yksin selitä kokonaisvaltaisesti terveyden, kulttuurin ja hyvinvoinnin suhdetta, joten terveyden ja hyvinvoinnin tarkastelussa on tärkeää ymmärtää eri lähestymistapojen eroja ja pyrkiä liittämään niitä toisiinsa.

Kongressissa kuultiin mm. musiikin, lääketieteen, hyvinvointitutkimuksen ja psykologian alan edustajia. Kongressin seitsemän pääpuhujan joukossa oli esimerkiksi musiikkifysiologian ja lääketieteen

professori Eckart Altenmüller (University for Music and Theater, Hannover, Saksa), kulttuurisen terveyden ja hyvinvointitutkimuksen professori Marja-Liisa Honkasalo (Turun yliopisto) ja sosiaali- ja terveyspsykologian professori Michael Murray (Keele University, Iso-Britannia).

Professori Eckart Altenmüllerin tutkimus on keskittynyt aivojen musiikin prosessoimiseen ja motoriaan oppimiseen musikoilla. Hän luennoikin konferenssissa musiikin, erityisesti harjoittelun, hyödyllisistä ja haitallisista vaikutuksista aivotoiminnalle. Hän kertoi musiikoiden riskinä lisääntyneen harjoittelun seurauksena olevan varsinkin puutteet käden liikkeiden kontrolloinnissa ja liikkeiden huononeminen, mikä ilmenee kramppeina kädessä.

Professori Marja-Liisa Honkasalo toi esille puheenvuorossaan kulttuurin, terveyden ja sairauksien yhteyden toisiinsa. Honkasalo tarkasteli esityksessään tapauskohtaisesti tutkimuskohteenaan ollutta sydänsiirtojen ja sydäntehtnologian kulttuurisidonnaisuutta. Honkasalo korostaa tutkimuksessaan antropologista näkökulmaa, jonka mukaan sairauden ja terveyden kokemukset ovat kulttuurisidonnaisia ja vaihtelevat sen vuoksi. Sosiaalisella ja kulttuurisella toiminnalla on siis merkitystä sille, miten sairaus koetaan.

Professori Michael Murray kertoi taiteen, terveyden ja sosiaalisen toiminnan yhteydestä. Murray on erityisesti perehtynyt siihen, miten taiteita voidaan käyttää vanhusten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Hänen mukaansa taiteista voidaan löytää elämään uusia ulottuvuuksia, joita lääketieteellä olisi ehkä mahdollonta saada aikaan.

Murray esitteli yhteisöllisiä tai deprojekteja, joiden avulla on pyritty lisäämään ikääntyneiden yhteisöllistä toimintaa syrjäytyneissä kaupunkilähiöissä. Yksi tällainen on Call me – hanke, jonka tavoitteena on selvittää, mitkä asiat edistävät vanhusten itsenäisyyttä, sosiaalista sitoutumista ja aktiivista ikääntymistä kaupunkialueilla, joissa vanhuksat ovat vaarassa syrjäytyä. Murray kuitenkin painottaa, että taide ei ole ratkaisu syrjäytymiseen, mutta keino ongelman selvittämiseen.

Kongressin yhtenä teemana oli myös musiikkien terveys. Musiikin lisensiaatti Erja Joukamo-Ampuja Sibelius-Akatemiasta kertoi akatemian opiskelijoille järjestettävästä kurssista, jossa keskitytään erityisesti terveyteen ja hyvinvointiin. Kurssilla opiskelijat saavat esimerkiksi käytännön neuvoja harjoittelusta sekä tietoutta soittamisen biologisista rajoitteista. Kurssin palaute on ollut positiivista ja sen on koettu lisäävän opiskelijoiden jaksamista harjoittelussa ja tietoisuutta omasta fyysisestä ja henkisestä tilastaan ja rajoitteistaan. Lisäksi luennoilla käsiteltiin myös sellaisia aiheita kuin musiikoiden esiintymistaitojen kehittäminen ja musiikoiden kuuloaistin suojaaminen.

Edellä mainittujen puheenvuorojen lisäksi kongressissa kuultiin useiden muidenkin alojen (mm. kulttuurihistorian, kasvatustieteen, taloussosiologian) asiantuntijoita, jotka esittelivät työryhmissä omaa tutkimuskohdettaan tai toimialaansa. Työryhmässä, jonka aiheena oli terveys, yhteisö ja kaupunki – kuultiin Tallinnan kaupungin terveyden edistämisen suunnitelmasta sekä kaupunkilaisten hyvinvoinnin tilasta ja Riihimäellä toteutettavasta

Peltosaari-projektista, jonka tavoitteena on luoda Peltosaaresta turvallinen ja houkutteleva asuinalue, jossa asukkaat itse olisivat aktiivisia ja toimisivat asuinalueensa puolesta. Muissa työryhmissä käsiteltiin lisäksi aiheita kuten sosiaalinen osallisuus ja terveys, maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi sekä

taiteen ja kulttuurin osaa sairaaloissa.

Kongressi toi hyvin esille, miten tärkeää on eri alojen välinen yhteistyö, myös kansainvälisesti. CULTWELL toimikin hyvänä foorumina ajatusten vaihdolle ja uusien näkökulmien saamiseen. CULTWELL oli ensimmäinen Suomessa järjestetty

kulttuurin ja hyvinvointitutkimuksen yhdistävä kansainvälinen kongressi, mutta toivottavasti ei viimeinen.

MAIJA Eeva

HuK

Sosiaalitieteiden laitos

Turun yliopisto